

El cul de la Lleona es posa vermell

Text > GERARD BAGUÉ, director

Formo part d'un grup en una xarxa social que s'anomena «Fotos antigues de Girona». Gairebé cada dia, un dels impulsors del grup i alguns dels associats més motivats ens nodreixen de magnífiques fotografies històriques de la ciutat, normalment agrupades per temes, esdeveniments o carrers: la plaça de braus, el mercat del bestiar, curses de motos, el carrer del Carme, etcètera. Algunes són extretes d'arxius fotogràfics institucionals, però d'altres són veritables sorpreses que provenen d'arxius personals o fires de vell, i que han arribat al grup per camins inescrutables. Una de les característiques de les fotos d'aquest grup, i que el diferencia d'altres, és que la majoria de les imatges són en color, fins i tot les més antigues. Les imatges han estat sotmeses a un procés d'acoloriment automatitzat per tal de buscar una aproximació com més fidedigna millor a la realitat de l'època. L'impacte que produeixen és innegable, acostumats com estem a reviu el passat fotogràfic de Girona des de la grisor del blanc i negre. La descoberta d'aquest procediment d'acoloriment va propiciar ja fa uns anys una mena de revisió de la memòria visual del món, passant pel sedàs colorista esdeveniments històrics rellevants. Fins i tot en van sorgir sèries d'èxit com «La Segona Guerra Mundial en color», entre molts altres productes deutors de la nova capacitat de repintar el passat.

L'aposta per l'acoloriment de la Girona grisa i negra al nostre grup ha suscitat algun debat, sobretot per part dels qui serveixen memòria a la retina dels colors originals de l'època. És evident que la intel·ligència artificial és incapaç (encara?) de reproduir els tons fidedignes dels escenaris del passat, però de vegades s'hi acostava amb una fidelitat que espanta. Fa poc, un dels membres del grup es posava les mans al cap en adonar-se que les motos Derbi (conegudes com les bales vermelles) d'una cursa que va recórrer els carrers de Girona apareixien de color verd poma. Em sembla una magnífica metàfora de la dificultat de reproduir, de reconstruir, de reviu el passat. No parlo només, és clar, de les fotografies (que passen un procés purament automatitzat), sinó sobretot de la història. La nostra realitat i la visió actual de les coses determinen (potser podríem dir que contaminen) decisivament la manera com interpretem el passat. Intentar comprendre avui la realitat de l'edat mitjana o la dels segles del naixement de Girona sembla una tasca inabastable. Paradoxalment, a mesura que ens distanciem d'aquells orígens que volem estudiar, sorgeixen eines noves que ens permeten una aproximació més fidel i rigorosa a una realitat enterrada fa més de dos mil cent anys. De la mateixa manera que la intel·ligència artificial ha permès acolorir millor les imatges del passat, l'arqueologia i la història han evolucionat en els seus procediments per afinar les datacions i les reconstruccions de les formes de vida i d'organització de les antigues societats.

I allà on no poden arribar els geòlegs, els historiadors i la intel·ligència artificial, no patiu, que hi arriba la fantasia. Només cal seguir alguns dels agosarats indocumentats que s'erigeixen en guies amateurs pel Barri Vell de la ciutat, explicant barrabassades que fan escriure els guies oficials i envermellar el cul de la Lleona. Han après el passat romà a la pel·lícula *Gladiator* i la història medieval gironina a *Joc de trons*.

>> Fotografia acolorida dels portadors de l'Àliga daurada de Corpus davant de la porta dels Apòstols, a la catedral de Girona, el 1919. Foto: INSTITUT AMATLLER D'ART HISPÀNIC (ARXIU MAS VALENTÍ FARGNOLI). AJUNTAMENT DE GIRONA.CRDI. FOTO COLOREJADA.